

ΑΙΤΗ

ΒΙΒΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΙΣΜΟ ΤΩΝ 7 ΡΙΧΤΕΡ

Πέρα από κάθε φαντασία είναι η καταστροφή που προκάλεσε στην Αϊτή, ο σφοδρότατος σεισμός μεγέθους 7 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ, που έπληξε την πρωτεύουσα Πορτ-ο-Πρενς και τα περίχωρά της, στις 16.53 (τοπική ώρα) της 12ης Ιανουαρίου, αφήνοντας πίσω του εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, συντρίμια και απελπισία.

Επιβεβαιώνοντας τις πιο απαισιόδοξες προβλέψεις για την κλίμακα της καταστροφής, ο Πρωθυπουργός της χώρας, Ζαν-Μαξ Μπελρίβ, σε επίσημη ανακοίνωσή του, στις 3 Φεβρουαρίου, δήλωσε ότι περισσότεροι από 200.000 Αϊτινοί είχαν αναγνωριστεί και ταφεί*. Τουλάχιστον 4.000 ήταν οι πολίτες που ακρωτηριάστηκαν λόγω του σεισμού, ενώ πάνω από 300.000 οι σοβαρά τραυματίες, από τους οποίους οι μισοί περίπου είναι κάτω των 18 ετών. Επίσης, περισσότερα από 250.000 σπίτια καταστράφηκαν ολοσχερώς, με αποτέλεσμα οι άστεγοι να ξεπερνούν το 1,5 εκατομμύριο. Συνολικά, το ένα τρίτο του πληθυσμού της χώρας –τουλάχιστον τρία εκατομμύρια άνθρωποι– επηρεάστηκε από το χτύπημα του Εγκέλαδου και θα χρειαστεί άμεση ανθρωπιστική βοήθεια, για να επιζήσει.

Σύμφωνα με την Αμερικανική Γεωλογική Υπηρεσία, ο σεισμός της 12ης Ιανουαρίου είναι ο ισχυρότερος που έχει

Ανάμεσα στα κτίρια που κατέρρευσαν αμέσως εξαιτίας του σεισμού, ήταν και η έδρα των Ηνωμένων Εθνών στην Αϊτή.

πλήξει το νησιωτικό κράτος της Καραϊβικής, τα τελευταία 200 χρόνια.

Το επίκεντρό του εντοπίστηκε στην πόλη Λεογκάν, περίπου 25 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πρωτεύουσας και σε εστιακό βάθος μόλις 13 χιλιομέτρων, ενώ μέχρι και τις 24 Ιανουαρίου, είχαν καταγραφεί τουλάχιστον 52 ισχυρές μετασεισμικές δονήσεις μεγέθους 4,5 Ρίχτερ και άνω.

Η δόνηση επηρέασε μια περιοχή ακτίνας 100 χιλιομέτρων περίπου, βόρεια και νότια της πρωτεύουσας, ενώ έγινε αισθητή και σε πολλές κοντινές χώρες, όπως η Δομινικανή Δημοκρατία, που μοιράζεται με την Αϊτή το νησί της Ισπανιόλας, καθώς επίσης η Κούβα, η Τζαμάικα, η Βενεζουέλα και το Πουέρτο Ρίκο.

Εκτός από το Πορτ-ο-Πρενς, του οποίου το 90% των κτιρίων κατέρρευσαν, και το Λεογκάν, που θα πρέπει να ξαναχτιστεί από την αρχή, μεγάλες ζημιές υπέστησαν, επίσης, οι

Οι παραγκουπόλεις γύρω από το Πορτ-ο-Πρενς μετατράπηκαν σε απέραντους σωρούς ερειπίων.

* Μιλώντας σε συνάντηση κορυφής των χωρών της Καραϊβικής και της Λατινικής Αμερικής, στο τέλος Φεβρουαρίου, ο Πρόεδρος της Αϊτής, Ρενέ Πρεβάλ, δήλωσε ότι οι νεκροί από το σεισμό της 12ης Ιανουαρίου, μπορεί να φτάσουν και τις 300.000.

Εικόνες καταστροφής και ερήμωσης στην αγορά του Πορτ-ο-Πρενς.

την ασύλληπτη έκταση της καταστροφής. Το γεγονός ότι ελάχιστα κτίρια της πληγείσας περιοχής διέθεταν τις απαιτούμενες προδιαγραφές ασφαλείας, για να αντέξουν το συντριπτικό χτύπημα του Εγκέλαδου. Άλλωστε, με την παντελή έλλειψη πολεοδομικού σχεδιασμού και οικοδομικών κανονισμών και με το θέμα της σεισμικής ασφάλειας να έχει πλήρως αγνοηθεί στην Αϊτή, οι περισσότερες κατασκευές είχαν ανεγερθεί πρόχειρα πάνω σε ακατάλληλο έδαφος και επομένως, ήταν επικίνδυνες ακόμη και υπό κανονικές συνθήκες.

πόλεις Τζακμέλ και Πετιτ-Γκοάβ.

Ο σεισμός κυριολεκτικά ισοπέδωσε όχι μόνο τα παραπήγματα, που αποτελούσαν τις εκτεταμένες παραγκουπόλεις γύρω από το Πορτ-ο-Πρενς, όπου συνωστίζονταν περισσότερα από δύο εκατομμύρια άνθρωποι, αλλά ακόμη και τα θεωρητικά «ασφαλέστερα» κτίρια της πρωτεύουσας, μεταξύ των οποίων και ορισμένα από τα λιγοστά εθνικά σύμβολα του κράτους.

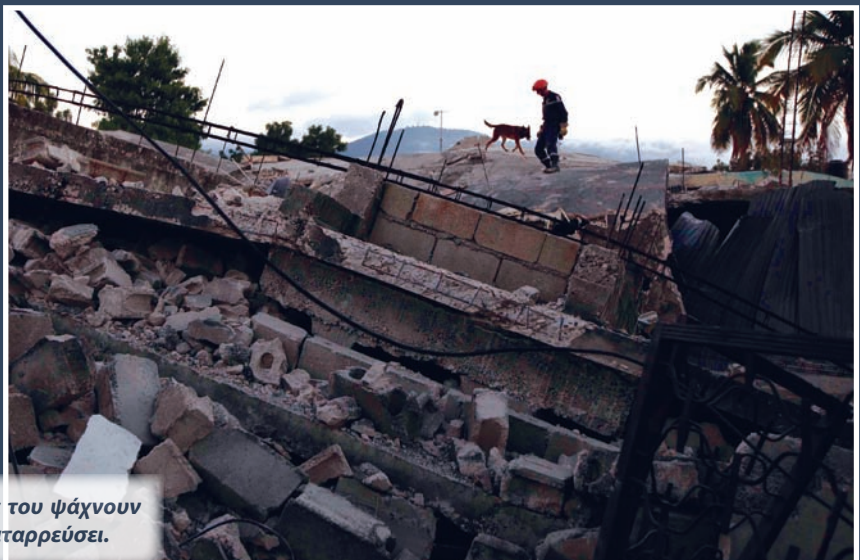
Το Προεδρικό Μέγαρο, το Κοινοβούλιο, τα Υπουργεία Οικονομικών, Παιδείας, Δημοσίων Έργων και Πολιτισμού, το Ανώτατο Δικαστήριο, η Εφορία, το Δημαρχιακό Μέγαρο, ο Καθεδρικός Ναός, το Μουσείο Τέχνης, το κεντρικό κτίριο του ΟΗΕ (MINUSTAH), καθώς και έδρες πολλών ξένων οργανισμών, όλα τα νοσοκομεία πλην ενός, τα τρία μεγαλύτερα πανεπιστήμια, χιλιάδες σχολεία, πολλά κτίρια της βιομηχανίας κατασκευής ενδυμάτων, που αντιπροσωπεύει τα 2/3 των εξαγωγών της Αϊτής, η κεντρική φυλακή, αλλά και πολλές ιδιωτικές κατοικίες και ξενοδοχεία, όπου διέμεναν ξένοι τουρίστες, στις πλούσιες περιοχές της πόλης, κατέρρευσαν σαν τραπουλόχαρτα.

Μεταξύ των νεκρών ήταν και αρκετά δημόσια πρόσωπα, όπως ο Αρχιεπίσκοπος του Πορτ-ο-Πρενς, κυβερνητικοί αξιωματούχοι, ο αρχηγός της Αντιπολίτευσης, υπάλληλοι πρεσβειών και ξένων οργανισμών, τουλάχιστον 85 μέλη της ειρηνευτικής αποστολής του ΟΗΕ μαζί με τον επικεφαλής Εντί Αναμπί, καθώς και αρκετοί διάσημοι Αϊτινοί καλλιτέχνες και αθλητές.

Εκτός από την προφανή αιτία, δηλαδή το μέγεθος και το μικρό εστιακό βάθος του σεισμού, υπάρχει και μια άλλη εξήγηση για

Η κατάσταση που επικράτησε μετά το σεισμό, ήταν πραγματικά εφιαλτική: Ανυπολόγιστος αριθμός νεκρών και εγκλωβισμένων στα ερείπια. Εκατοντάδες χιλιάδες τραυματίες και άστεγοι. Διαλυμένα δίκτυα ηλεκτροδότησης, υδροδότησης και τηλεπικοινωνιών. Ισοπεδωμένα νοσοκομεία, λιμάνια εκτός λειτουργίας και αεροδρόμιο σε συμφόρηση. Κατεστραμμένο οδικό δίκτυο και δρόμοι μπλοκαρισμένοι από συντρίμια και πτώματα. Εξαθλιωμένοι επιζώντες που λεηλατούσαν μέσα στα συντρίμια, σε αναζήτηση τροφής και νερού. «Επαγγελματίες» κακοποιοί που είχαν δραπετεύσει από τη φυλακή και κυκλοφορούσαν ανενόχλητοι στην πόλη. Χιλιάδες παιδιά μόνα τους, εκτεθειμένα σε κάθε είδους κίνδυνο.

Ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Μπαν Κι-μουν, φθάνοντας στη σεισμόπληκτη Αϊτή, έκανε λόγο για τη χειρότερη ανθρωπιστική κρίση των τελευταίων δεκαετιών. Τρεις είναι οι άμεσες προτεραιότητες, δήλωσε: «Να σώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο κόσμο, να εξασφαλίσουμε επείγουσα

Μέλος σωστικού συνεργείου και ο σκύλος του ψάχνουν για επιζώντες στα ερείπια κτιρίου που έχει καταρρεύσει.

Αστυνομικοί περιπολούν στο κέντρο του Πορτ-ο-Πρενς, για να αποθαρρύνουν τη λεηλασία και τις συμπλοκές απελπισμένων κατοίκων.

ανθρωπιστική βοήθεια, το νερό, τα τρόφιμα και τα αναγκαία φάρμακα και να συντονίσουμε την εξωτερική βοήθεια».

Η συμφορά της Αϊτής κινητοποίησε όλη τη διεθνή κοινότητα, κυβερνήσεις και ενώσεις κρατών -μεταξύ των χωρών που έστειλαν βοήθεια ήταν και η Ελλάδα-, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ανθρωπιστικούς οργανισμούς, επιχειρήσεις, αλλά και απλούς πολίτες. Η ξένη συνδρομή περιλάμβανε είτε την αποστολή ομάδων έρευνας και διάσωσης, γιατρών, νοσηλευτών, τεχνικών, προσωπικού ασφαλείας, εξοπλισμού, καθώς και ανθρωπιστικού υλικού –τρόφιμα, νερό, φάρμακα- απευθείας στον τόπο της καταστροφής, είτε τη συγκέντρωση χρημάτων για την ενίσχυση των σεισμόπληκτων. Η γειτονική Δομινικανή Δημοκρατία ήταν η πρώτη χώρα που έσπευσε να βοηθήσει, στέλνοντας είδη πρώτης ανάγκης και βαριά μηχανήματα, διαθέτοντας τα νοσοκομεία της και ανοίγοντας το αεροδρόμιό της για να δεχθεί βοήθεια, η οποία στη συνέχεια προωθήτο στην Αϊτή.

Παρά τη γιγαντιαία κινητοποίηση από το εξωτερικό, οι προσπάθειες αντιμετώπισης των συνεπειών του σεισμού και ανακούφισης των πληγέντων δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις τεράστιες ανάγκες, καθώς στην αρχή ήταν ανοργάνωτες και σπασμωδικές, αν και σταδιακά η κατάσταση άρχισε να βελτιώνεται. Επιπλέον, συναντούσαν απροσπέλαστα εμπόδια από την εκτεταμένη καταστροφή των βασικών υποδομών, την ανυπαρξία υπηρεσιών αρωγής και την παράλυση του κρατικού μηχανισμού. Άλλωστε, η Αϊτή -το φτωχότερο κράτος του δυτικού ημισφαιρίου και με τεράστια προβλήματα κακοδιαχείρισης πολλά χρόνια πριν από το σεισμό- παρότι είχε πληγεί ξανά στο παρελθόν από σεισμούς και άλλες καταστροφές, όπως κυκλώνες και πλημμύρες, δεν διέθετε σχεδιασμό για την αντιμετώπιση καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης.

Η δήλωση της εκπροσώπου ανθρωπιστικών προγραμμάτων του ΟΗΕ Ελίζαμπεθ Μπάιρς, για

την κατάσταση στην Αϊτή μετά το σεισμό, ήταν πολύ χαρακτηριστική: «Επικρατεί χάος! Πρόκειται για έναν επιχειρησιακό εφιάλτη».

Λόγω των άσχημων συνθηκών στα υπαίθρια νοσοκομεία και της έλλειψης προσωπικού και υλικών, δεκάδες τραυματίες και κυρίως παιδιά, κινδύνευαν να χάσουν τη ζωή τους μετά το σεισμό. Αν και πολλοί νεκροί θάφτηκαν σε ομαδικούς τάφους, χιλιάδες πτώματα σχημάτιζαν σωρούς έξω από το νεκροτομείο της πόλης ή παρέμεναν διάσπαρτα σε κατάσταση αποσύνθεσης στους δρόμους, δημιουργώντας ανησυχία για την υγεία του πληθυσμού. Οι καθυστερήσεις στη διοχέτευση της ανθρωπιστικής βοήθειας στους σεισμοπαθείς, που είχαν περιέλθει σε απόγνωση, είχαν ως αποτέλεσμα να σημειωθούν φαινόμενα βίας.

Από την άλλη πλευρά, οι επιχειρήσεις διάσωσης, τις πρώτες 24 ώρες μετά το σεισμό, παρέμεναν αυτοσχέδιες και υποτυπώδεις, καθώς οι διασώστες -στην πλειονότητά τους απλοί πολίτες- έβγαζαν νεκρούς και ζωντανούς από τα χαλάσματα με γυμνά χέρια και αυτοσχέδια εργαλεία. Οι 9.000 κυανόκρανοι του ΟΗΕ, ίσως η μόνη οργανωμένη δύναμη στη χώρα, δεν μπορούσαν να συμβάλουν στο έργο της διάσωσης, καθώς ενεπλάκησαν αρχικά στις έρευνες στο κτίριο του οργανισμού, που κατέρρευσε.

Οι δυσκολίες συνεχίστηκαν και μετά την άφιξη σωστικών συνεργειών από το εξωτερικό -συνολικά κατέφθασαν σταδιακά περισσότερες από 40 ομάδες έρευνας και διάσωσης με περισσότερους από 1.700 διασώστες- καθώς υπήρχε πρόβλημα συντονισμού, επικρατούσε σύγχυση ως προς το ποιος είχε το γενικό πρόσταγμα, ενώ οι έρευνες παρακλώονταν από διάφορους παράγοντες, όπως οι συνεχείς μετασεισμοί, η ανεπάρκεια μηχανημάτων για την απομάκρυνση των ερειπίων, καθώς και η διακοπή των εργασιών, κατά τη διάρκεια της νύχτας, από το φόβο των επιθέσεων.

Τα σωστικά συνεργεία εργάζονταν πυρετωδώς, για να απεγκλωβίσουν όσο το δυνατό περισσότερους επιζώντες.

Μια γυναίκα ανασύρεται ζωντανή, από μέλη Μεξικανικής ομάδας έρευνας και διάσωσης, μία εβδομάδα μετά το σεισμό.

Παρά τις αντίξοες συνθήκες, τα σωστικά συνεργεία εργάζονταν πυρετωδώς, δίνοντας μάχη με το χρόνο, για να προλάβουν να απεγκλωβίσουν όσο το δυνατό περισσότερους επιζώντες.

Στις 23 Ιανουαρίου, η κυβέρνηση της χώρας ανακοίνωσε ότι τερματίζονται οι προσπάθειες ανεύρεσης επιζώντων, με την προσοχή να στρέφεται πλέον στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και στην ανοικοδόμηση.

Ωστόσο, τα σωστικά συνεργεία δεν εγκατέλειψαν την προσπάθεια και μικρά «θαύματα» εξακολούθησαν να συμβαίνουν στα ερείπια, ακόμα και τέσσερις εβδομάδες μετά το σεισμό, αναπτρώνοντας τις ελπίδες και προκαλώντας παγκόσμια συγκίνηση.

Στις 24 Ιανουαρίου, ένας 24χρονος Αϊτινός διασώθηκε από τα συντρίμια ενός ξενοδοχείου, ύστερα από προσπάθειες των μελών της Ελληνικής Ομάδας Διάσωσης, σε συνεργασία με Γάλλους και Αμερικανούς διασώστες.

Στις 26 Ιανουαρίου, απεγκλωβίστηκε άλλος ένας άνδρας, ο οποίος είχε παγιδευτεί εξαιτίας κάποιου μετασεισμού.

Στις 27 Ιανουαρίου, ένα 16-χρονο κορίτσι ανασύρθηκε ζωντανό, ενώ, στις 9 Φεβρουαρίου, σχεδόν ένα μήνα μετά το σεισμό, ένας νεαρός άνδρας που είχε παγιδευτεί, αλλά δεν είχε καταπλακωθεί από τα συντρίμια, εντοπίστηκε πολύ εξασθενημένος, αλλά ζωντανός.

Συνολικά, ανασύρθηκαν ζωντανοί από τα συνεργεία διάσωσης περισσότεροι από 120 άνθρωποι, που θεωρείται ρεκόρ για σεισμό τέτοιου μεγέθους.

Στις 25 Ιανουαρίου, οι υπουργοί Εξωτερικών από 20 χώρες συναντήθηκαν στο Μόντρεαλ του Καναδά, για να κάνουν έναν απολογισμό των προσπαθειών ανακούφισης των πληγέντων, καθώς και για να συζητήσουν τους τρόπους περαιτέρω

στήριξης και τα σχέδια της μακροπρόθεσμης ανασυγκρότησης της Αϊτής.

Την ίδια ώρα και ενώ οι επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας συνεχίζουν να βρίσκονται σε εξέλιξη, το μεγάλο στοίχημα για τον Αϊτινό Πρωθυπουργό Ζαν-Μαξ Μπελερίβ, είναι η διαχείριση της επόμενης μέρας.

Άμεσες προτεραιότητες αποτελούν η περίθαλψη των τραυματιών, ο ενταφιασμός των νεκρών, ο επισιτισμός του πληθυσμού, η αποκατάσταση της τάξης και της ασφάλειας και κυρίως, η δημιουργία υποδομών για τη φροντίδα των παιδιών, καθώς και καταυλισμών με κατάλληλες συνθήκες υγιεινής, έξω από την περιοχή που επηρέασε ο σεισμός, για να εγκατασταθούν οι εκατοντάδες χιλιάδες, που έμειναν άστεγοι.

Οι μήνες που έπονται, αναμένεται να είναι εξαιρετικά δύσκολοι για την πολύπαθη Αϊτή, καθώς οι ανάγκες είναι πολλές και πιεστικές.

Ο φόβος των μετασεισμικών δονήσεων ή και ενός νέου μεγάλου σεισμού, που θα καταστρέψει ολοκληρωτικά όσα κτίρια γλίτωσαν από το πρώτο φονικό χτύπημα του εγκέλαδου, δεν έχει εκλείψει, καθώς η πιθανότητα δεν αποκλείστηκε από τους σεισμολόγους.

Εκτός αυτού, όμως, σε λίγο καιρό, αρχίζει και η περίοδος των βροχών, που συνήθως συνοδεύεται από έντονες πλημμύρες και κατολισθήσεις, και θα χρειαστεί μεγάλη προσπάθεια, με τη στήριξη σύσσωμης της διεθνούς κοινότητας, ώστε το δράμα των Αϊτινών να μην κορυφωθεί και πάλι.

Ένας 24χρονος Αϊτινός απεγκλωβίζεται ζωντανός, 12 μέρες μετά το σεισμό, χάρη στις προσπάθειες Ελλήνων, Γάλλων και Αμερικανών διασωστών.